

EXPUNERE DE MOTIVE

În prezent legislația română nu cuprinde nici o reglementare specifică care stabilească cadrul juridic de derulare a procedurii de concesionare a monumentelor istorice. Principalele acte normative care tratează regimul concesiunilor, în general, sunt Legea nr. 219/1998 privind regimul concesiunilor, cu modificările și completările ulterioare, și Hotărârea Guvernului nr. 216/1999 pentru aprobarea Normelor metodologice-cadru de aplicare a Legii nr. 219/1998, cu modificările ulterioare. Potrivit legii susmenționate, concesionarea poate avea ca obiect: activități și servicii publice de interes național sau local - în schimbul unei redevențe - sau alte servicii - în schimbul unei remunerații -, precum și bunuri proprietate publică ori privată a statului, județului, orașului sau comunei - în schimbul unei redevențe - cu excepția concesiunii de lucrări, așa cum este reglementată de Ordonanța Guvernului nr.16/2002 privind contractele de parteneriat public-privat, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 470/2002, cu modificările și completările ulterioare. Conform aceleiași legi, durata maximă pentru care se poate încheia un contract de concesiune este de 49 de ani, iar principiile care stau la baza selectării ofertanților și atribuirii contractului sunt:

- a) transparența, respectiv punerea la dispoziție tuturor celor interesați a informațiilor referitoare la aplicarea procedurii pentru atribuirea contractului de concesiune;
- b) tratamentul egal pentru toți ofertanții, însemnând că toate criteriile de selecție și de atribuire a contractului de concesiune se aplică într-o manieră nediscriminatorie;
- c) proporționalitatea, respectiv ca orice măsură cerută de către autoritatea publică să fie necesară și corespunzătoare naturii contractului;
- d) nediscriminarea, respectiv acceptarea de către autoritatea publică a serviciilor oferite de candidații de altă naționalitate, în condițiile prevăzute în acordurile și convențiile la care România este parte;
- e) libera concurență, respectiv asigurarea condițiilor pentru ca orice candidat, indiferent de naționalitate, să aibă dreptul de a deveni concesionar în condițiile legii, ale convențiilor și acordurilor internaționale la care România este parte.

Deși la art. 2 alin. (2) din lege se precizează că pot face obiectul unei concesiuni și activitățile economice legate de punerea în valoare a monumentelor și siturilor istorice, alte precizări nu sunt aduse de lege.

De asemenea, nici Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare, care stabilește regimul juridic general al monumentelor istorice - definite ca fiind acele bunuri imobile, construcții și terenuri situate pe teritoriul României sau în afara granițelor, proprietăți ale statului român, semnificative pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală - nu detaliază procedura de concesionare a monumentelor istorice. Unele prevederi lapidare legate de concesionarea monumentelor găsim în art. 4 alin. (2) în care se menționează că "monumentele istorice proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale sunt inalienabile, imprescriptibile și insesizabile; aceste monumente istorice pot fi date în administrare instituțiilor publice, pot fi concesionate pentru maximum 49 de ani sau închiriate, în condițiile legii, cu avizul, după caz, al Ministerului Culturii și Cultelor, respectiv al direcțiilor pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București", în art. 30 alin. (3) lit. d) care stabilește ca atribuție a Oficiului Național al Monumentelor Istorice formularea propunerilor de concesionare a monumentelor, precum și în art. 38 alin. (3) care instituie anumite obligații în sarcina proprietarilor care concesionează monumente istorice.

Crearea unei reglementări unitare aplicabile concesionării monumentelor istorice care să răspundă regimului deosebit al bunurilor respective reprezintă o prioritate a Ministerului Culturii și Cultelor, pentru atingerea obiectivelor sectorului de activitate înscrise în Programul de Guvernare pe perioada 2005 - 2008.

Principalele soluții propuse prin prezenta ordonanță alăturat privesc:

a) stabilirea cerințelor și criteriilor adecvate referitoare la inițierea, participarea ofertanților, derularea și finalizarea procedurii de concesionare în cazul monumentelor istorice. Reglementarea propusă va accentua importanța anumitor criterii în selectarea ofertantului câștigător, pe primul plan situându-se valoarea investițiilor care urmează să le efectueze concesionarul și generarea unor activități sustenabile pentru revitalizarea monumentelor istorice, aplicabilitatea proiectului depus și experiența ofertantului;

b) valorizarea corespunzătoare a acestora, prin introducerea lor în circuitul economic și, subsecvent, autosusținerea lor financiară pentru luarea măsurilor de protejare, în general, și de consolidare, restaurare, și de integrare social-economică și culturală a lor în viața colectivităților locale, în special (se va urmări degrevarea alocării de fonduri publice cu această destinație);

c) precizarea categoriilor de monumente istorice care pot face obiectul procedurilor de concesionare și a persoanelor competente să avizeze/organizeze sau să ceară avizarea/organizarea acestor proceduri;

d) stabilirea obligațiilor legate de protecția specială a monumentelor concesionate, inclusiv de realizare a unor investiții de către concesionar;

e) adaptarea clauzelor contractului de concesiune la situația bunurilor concesionate;

f) instituirea unor măsuri stimulative cu caracter economic sau de altă natură pentru atragerea de investitori cărora să li se concesioneze imobile monumente istorice și pentru dezvoltarea unui competitiv în acest domeniu;

g) conștientizarea responsabilităților legale care revin concesionarilor;

h) conferirea unor atribuții de control și de sancționare specifice pentru autoritățile administrației publice centrale și locale;

i) sistematizarea materiei concesiunii monumentelor istorice, cu o finalitate practică sporită.

Prin adoptarea prezentului act normativ se răspunde atât cerinței perfecționării legislației în vigoare și efortului de protejare, conservare, restaurare și punere în valoare a patrimoniului cultural național, cât și noilor direcții strategice ale Ministerului Culturii și Cultelor.

Premisele adoptării prezentei ordonanțe se regăsesc și în necesitatea implementării dispozițiilor art. 33 alin. (3) din Constituția României, republicată, potrivit căreia statul trebuie să asigure sprijinirea culturii naționale, stimularea artelor, protejarea și conservarea moștenirii culturale, dezvoltarea creativității contemporane și promovarea valorilor culturale și artistice ale României în lume.

Forma actuală a prezentului act normativ a fost finalizată în urma consultării Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, Institutului Național al Monumentelor Istorice, Oficiului Național al Monumentelor Istorice, precum și a altor factori și specialiști interesați, cu observarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

Ordonanța de față nu derogă de la dispozițiile Legii nr. 219/1998 privind regimul concesiunilor.

Totodată, prezenta ordonanță a fost elaborată în temeiul legii de abilitare a Guvernului pentru legiferare prin ordonanțe pe perioada cuprinsă între sfârșitul celei de a doua sesiuni ordinare a Parlamentului din anul 2005 și începutul primei sesiuni ordinare de întrunire a Parlamentului în anul 2006.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege alăturat, în vederea aprobării Ordonanței Guvernului privind regimul concesionării monumentelor istorice, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tăriceanu', is written over the printed name. The signature is stylized with a large, sweeping initial 'C'.

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU